

KU LEUVEN

De Babylonie Ballingschap

EOL Lezing, Leiden 28 mei 2019

Prof. Kathleen Abraham

Bibliografie

KU
LEUVEN

1. Kathleen Abraham, West Semitic and Judean Brides in Cuneiform Sources from the Sixth Century BCE: New Evidence from a Marriage Contract from Āl-Yahūdu. In: *Archiv für Orientforschung* 51 (2005/2006): 198–219.
2. Kathleen Abraham, Negotiating Marriage in Multicultural Babylonia: An Example from the Judean Community in Āl-Yahūdu. In: Stökl, J. and Waerzeggers, C. (eds.), *Exile and Return: The Babylonian Context*. Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 478. Berlin: 2005, pp. 33–57.
3. Tero Alstola, Judean Merchants in Babylonia and Their Participation in Long-Distance Trade. In: *Welt des Orients*. 47 (2017) pp. 25-51
4. Yigal Bloch, Judeans in Sippar and Susa during the First Century of the Babylonian Exile: Assimilation and Perseverance under Neo-Babylonian and Achaemenid Rule. In: *Journal of Ancient Near Eastern History* 1 (2014): 119–172
5. Yigal Bloch, From Horse Trainers to Dependent Workers: The sušānu Class in the Late Babylonian Period, with a Special Focus on Āl-Yahūdu Tablets. In: *Kaskal* 14 (2017)
6. Mordehai Coogan, Patterns in Jewish Personal Names in the Babylonian Diaspora. In: *Journal for the study of Judaism in the Persian, Hellenistic and Roman period* 4 (1973): 183–191.
7. Michael Jursa, Eine Familie von Königskaufleuten jüdischer Herkunft. In: *Nouvelles assyriologiques brèves utilitaires* 2007/22
8. Olaf Pedersén, Foreign Professionals in Babylon: Evidence from the Archive in the Palace of Nebuchadnezzar II. In: van Soldt, W., Kalvelagen, R. and Katz, D. (eds.), *Ethnicity in Ancient Mesopotamia: Papers Read at the 48th Rencontre Assyriologique Internationale, Leiden, 1–4 July 2002*. Publications de l'Institut Historique-Archéologique Néerlandais de Stamboul 102. Leiden: Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten, 2005, pp. 267–272.
9. Caroline Waerzeggers, Licht op de Babylonische Ballingschap. In: *Met Andere Woorden* 37/1 (mei 2018): 46-57
10. Laurie E. Pearce & Cornelia Wunsch, *Documents of Judean Exiles and West Semites in Babylonia in the Collection of David Sofer*, Bethesda 2014.
11. Ran Zadok, *The Earliest Diaspora: Israelites and Judeans in Pre-Hellenistic Mesopotamia*. Publications of the Diaspora Research Institute. Tel Aviv: 2002.

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Bronnen

- Over de verbanning uit Juda en haar gevolgen
 - Bijbel: deels real time, Joods perspectief, niet-winnaar
 - Archeologie van Israel
- Over het leven van de ballingen in Babylonië
 - Bijbel zwijgt grotendeels (trauma, herinnering)
 - Aangewezen op Babylonische bronnen

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Identificatie: Naamgeving

1. Taalkundig: Hebreeuws

Vb. *A-mu-še-e* Awšīr (= Hosea)

2. Theologisch: Yahwistisch theoforisch element

Vbn. *la(-a)-hu-u-i-zi-ri* Yāhû-izrī

Na-ta-ni-a-ma Natan-Yāw

la-še-ia-a-ma Yašīr-Yāw (= Jesaja)

3. Cultureel: "Joods"

Vb. *Šá-ab-ba-ta-a-a*: Šabbtāya

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Verscheidenheid aan Sociale Profielen

1. In hechtenis in Babylon (592 v. Chr.)
2. Hofdienaars in het paleis (592 v. Chr.)
3. Kooplieden in Sippar (546-493 v. Chr.)
4. Boeren in de landelijke omgeving van Nippur (573-483 v. Chr.)

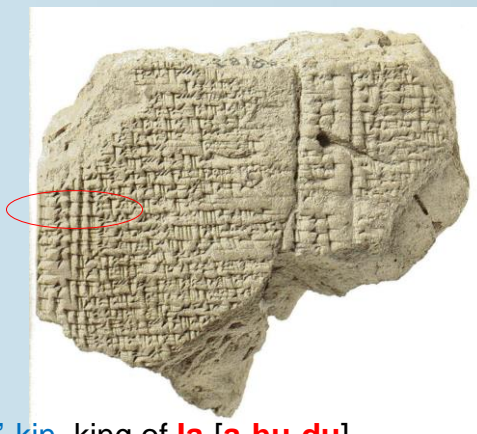
Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(1) Judese elite in hechtenis in Babylon (592 v. Chr.)

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Rantsoenlijst < Zuidpaleis van Nbk

6 liters of oil to ... [^mla]-'-kin, king of la-[a-hu-du]
 2 ½ liters of oil to the [five so]ns of the king of la-a-hu-du
 4 liters to eight men from Judah (^{lú}ia-a-hu-da-a-a) ...

Meer vragen dan antwoorden

2 Koningen 25: 27-30:

“hoefde niet langer gevangenskleren te dragen en werd voor de rest van zijn leven aan het hof opgenomen. In zijn dagelijks onderhoud werd voortaan door de koning voorzien, zijn leven lang.”

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(2a) Hofdienaars in het paleis (592 v. Chr.)

- Rantsoenen voor „š*a* rēš (*šarri*) uit Juda“ (cf. סריס)
 Jeremia 39: 3 “namen de aanvoerders van de koning van Babylonie plaats in de Middenpoort: Nergalsharezer de Samgar (= *Nergal-šarru-usur simmagir*), Nebusarsechim the Rabsaris (= *Nabû-šarrūssu-ukīn rab ša-rēšī*), Nergalsharezer the Rabmag (*rab mūgi*), en de overige aanvoerders van de koning van Babylonie”
 → Woord van voorzichtigheid!

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(2b) In dienst van (of trouw a.d) Staat

- Beamtenamen (typisch voor *ša rēši* in Babyloñië)
- Judeeërs met gelijkaardige namen
 - b.v. *Yāḥu-šarru-uṣur* "Moge-Yahweh-de-koning-beschermen"
 - in Yahud (552-550 v. Chr.) en in Susa (494-493 v. Chr.)

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(3) Joodse kooplieden in Sippar (546-493 v. Chr.)

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Ariḥ				

Basiya	Mardukā	Aḫi-Yāma	Amuše ∞ ^f Gudaddadītu	
royal	(Text 4)	royal	(Texts 1, 2, 5)	(Texts 1, 2)
merchant		merchant		
(Text 3)		(Texts 1, 2)		

^f Kaššaya	Bēl-uballiṭ	Šamaš-iddin	Nabū-ittannu	Bēl-iddin
(Texts 1, 2)	(Texts 1, 2)	(Texts 1, 2)	(Text 1, 2)	(Texts [2], 6)

Intermezzo - Sleutelbegrippen

1. Het Land-voor-Diensten Programma
2. Het dorpje Yahūd nabij Nippur en de zogenaamde Āl-Yahūdu teksten (572-483 v. Chr.)
3. Grootpachters met licenties
4. De Murašûs in Nippur (tweede helft 5de eeuw v. Chr.)
5. Hiërarchie van landbeheer

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Verscheidenheid aan Sociale Profielen

1. In hechtenis in Babylon (592 v. Chr.)
2. Hofdienaars in het paleis (592 v. Chr.)
3. in dienst van (of trouw aan) de Koning
(Yahud 552-550 en Susa 494-493 v. Chr.)
4. Kooplieden in Sippar (546-493 v. Chr.)
5. **Boeren in Yahud nabij Nippur (573-483 v. Chr.)**

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(5) Boeren in de landelijke omgeving van Nippur

1. Horige boeren in het Land-v.-Diensten Programma
2. Vrije ondernemers in de landbouwsector? (Aḫīqam)
3. **Paardenknechten?**

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

(5) Boeren in de landelijke omgeving van Nippur

Paardenknechten?

1. “De velden van de (joodse) *šušānûs*”
2. “Gelegen nabij het Ruiterskanaal” (*Nār- lu²pa-ri-še-e*)
3. “De adjunct-stalmeester(?) (*lúšānû ša (lú)urāti*)

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Samenvatting

- Geen uniek geval
- Geen homogene groep
- Real time, maar Babylonisch perspectief
- Tussen licht en schemering

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019

Ter afsluiting

1. Onzichtbare bannelingen
2. Bijkomende sociale profielen
3. Onderlinge communicatie tussen b.v. de landelijke en stedelijke gemeenschappen, tussen hen en hen en de achtergeblevenen in Juda, tussen hen en Judese emigres op andere plaatsen in het Perzische rijk e.a.
- 4. Drijvende kracht van migranten**

Prof. Kathleen Abraham, 28/5/2019